

מסורת הש"ס

עם הוספות

(א) [ר"ה ל.], (ב) [שס"ע], (ג) [מנחות סח:], (ד) עירובין לב. ר"ה ל. מנחות סח, (ה) ברכות מז. (ו) מנחות סו., (ז) שם עז. (ח) בתוס' שבועות טו: ד"ה אין הביאו זה מתחומא ועיין במכילתא על פסוק זה.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וציקא לו וכו' צמך הזמן וזה כנ"ל ומי ולא לסמרה נמחק:

תורה אור השלם

(א) וְנִתְּתָה בְּכֶסֶף וַצִּדְתָּ הַכֶּסֶף בְּיָדְךָ וְהִלַּכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: [דברים יב, כה]

(ב) פי אַעֲלֶה אֶרְכָּה לָךְ וּמִמִּבְתֵּיךָ אֶרְפָּאךָ נָאִם יְיָ כִּי נִדְּחָה קְרָאוּ לָךְ צִיּוֹן הִיא דְרֹשׁ אֵין לָהּ: [ירמיה ל, יז]

ליקוטי רש"י

מאי טעמא. גזר עליה [ר"ה ל.]. **רב נחמן בר יצחק** אמר רבן יוחנן בשיטת רבי יהודה אמרה. דלמר מן המורה הוא אסור לאחר מוצקן ולא משום גזירה שמא יבנה [מנחות סח:].

הגהות וצייונים

[ח] רש"ל מ"ז [גליון]: [ג] **באבוב** של קלאים כצ"ל [גליון]: [ג] צ"ל **צבקש** (דפו"ד וכ"ה בתוס' הרא"ש): [ז] צ"ל **וַיַּחֲכִין** וכ"ה בדפו"ד:

לולב הגזול

בזכרים. שאין מגדלים מהם וולדות ואפ"ה גזרו רצנן אטו נקצת:

אמר רב אשי מחלוקת. דרבי אלעזר ורבי יוחנן: **בפרי ראשון**. צפירות שציעית הוא דל"ר אלעזר דרך חילול לא משום דדריש סמוכין: **פרי שני**. דמי שציעית: והא דתניא. צצרייתא דמסייע ליה: **לָקַח לָקַח**. צכולהו צין צפרי

ראשון צין צדמיו דקתני לקח צצשר

יין ולא קתני חילל צשר ציין: איידי דתני **רישא לָקַח**. דליירי צפרי עגמו: וביקש לו לִיקַח חֲזוֹק. ואינו יכול דהתורה אמרה לאכלה צמוך הזמן (ב) ולא לסמורה וזה מתקיים לשנה הבאה: הרגיל אצלו. שמתוך כך יעשה לו ספלו: וחוזר ואומר לו.

לתונוי: הרי פירות הָלָלוּ. שמכרת לי שהיו של חולין ונכנסו לקדושת שציעית נתונים לך צמתנה ואוכל אותם שצציעית והחנווני אומר לו ואני נתן לך סלע חולין זה שיעל לחולין צמתנה וצא ולוקח מאותו סלע כל מה שירצה והחנווני יאכל הפירות צתורת שציעית: והא הבא. דהא סלע פרי שני הוא דמי שציעית וקתני דלריך לילך אלל חנווני ולהניחו לחולין דרך מקח וממכר אלמא צפרי שני נמי איכא מאן דפליג דאי הוי סגי בדרך חילול למה ילך אלל חנווני יקח פירות חולין שיש לו צציתו שזה סלע ויחללנו עליהם ויאכלם צתורת שציעית: אלא. אי אחמר דרצ אשי הכי אחמר: מחלוקת בפרי שני. צהא הוא דליכא למאן דשרי דרך חילול אצל פרי ראשון כו': והא דקתני. צצרייתא דמסייע לר' יוחנן אחת שציעית ואחת מעשרות מתחללין אלמא שציעית עגמה דרך חילול:

מעשר מעשר ממש. צתמיה וכי יש לומר שהמעשר עגמו יתחלל על צהמה חיה ועוף: והבתיב. ונתתה צכסף ונרת דאין מתחלל אלא על המטבע דצר שיש עליו לורה^(א): **בתנ"י** במקדש **שבעה**. כדדרשינן צת"כ מושמחתם לפני ה' אלהיכם שצעת ימים (ויקרא כג) ולא צצצילין ו' ימים: במדינה. צירושלם שאף הוא כגצולים: ושידא יום הנף. של עומר דהיינו ט"ז צניסן כולו אסור צחדש וצעוד המקדש קיים משקרב העומר היו אוכלין חדש צו ציום כדכתבי (עז עד הצאכס וכשתרצ הצית מותר מן התורה משהאיר המזרח כדלמר צמנחות (דף סח). כתוב אחד אומר עד עגס היום הזה דהיינו האיר המזרח וכתוב אחד אומר עד הצאכס הא כינא צמן דליכא עומר עד הצאכס וצמן דליכא עומר עד עגס

ואסר רצן יוחנן צן זכאי עליהם כל היום כדמפרש טעמא צגמרא: **גב' מרהר** יבנה בית המקדש. ויחזור דצר לאיסורו דהשתא קרינא ציה עד הצאכס ואי הוו נהיגי צחורצנו לאכול צהאיר מזרח כדין תורה אחיא למיכל נמי צצציינו ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו כו': **דאיבני אימת**. הך חששא דחיישינן למרהר יבנה אימת חגמור המלאכה דליכא למיחש לאיסור חדש כל היום דלאצריך לרצן יוחנן צן זכאי למיסר השתא כל היום משום סירכא דההוא יומא: אי נימא **דאיבני בשיתסר**. שלא נצנה עד יוס ט"ז עגמו:

הרי התיר האיר המזרח. ושפיר קאכלי דהואיל דהאיר המזרח ואין מקדש צנוי אשתרי ליה צחדש: אלא **דאיבני בחמיסר**. או קודם לכן דכי מטא שיתסר לא התיר האיר המזרח שהרי המקדש צנוי הלכך אכלי איסורא וגזר ריב"ז השתא משום ההוא יומא: מחצות היום וַיִּהְיוּ נִשְׁתָּרִי. השתא דאי נמי אכלי ההוא יומא מחצות היום ולהלן כסירכא דמעיקרא נכלי וליכא איסורא דודאי קרב העומר: דתנן. צמסכת מנחות (עז): הרחוקים. מירושלים לא היו רואין ולא היו שומעין שעת הקרצת העומר: מותרין. צחדש: מחצות היום וַיִּהְיוּ. לפי שיודעים שאין צ"ד מתעגלים צו מלהקריצו קודם חצות: לא צריכא **דאיבני בלייא**. כלומר לשמא יבנה צלילא חייש ולא יהו פנייים לקצור העומר עד סמוך ליום ויש טורה הרצה צעומר שהיו מייצגין אותו צאצוס^(א) של קלאים וצוצרין אותו שיוצו מימיו וטוחנין אותו צרחים של גרוסות ומניפין אותו צי"ג נפה^(ב) צגסה צדקה כדלמרנין התם^(ג) וזה שלא יוכלו להתעסק צו מתחילת לילה לא יספיקו להקריצו למחר קודם חצות: אי נמי. דליצני צחמיסר סמוך לשקיעת החמה והיא היא. ואי קשיא דצלילה אינו נצנה דקי"ל צצצעות (דף טו:) דאין צנין צית המקדש צלילה דכתיב וציום הקים את המשכן לחלק כמו שפירש צקונטרס דהני מילי צנין הצנוי צידי אדם אצל מקדש העמיד צנוי ומשוכלל יגלה ויצא מן השמים שנא' מקדש ה' כונונ ידיך: וימא: אי נימא **דאיבני בשיתסר**. שלא נצנה עד יוס ט"ז עגמו:

פרק שלישי

סוכה

מא.

דאפילו למ"ד פרק זה צורר (פנהדרין דף כה. ושס) אימתי דרצי יהודה לפרש וצמה לחלוק היינו דוימנין דצמה לחלוק ומ"מ דוימנין נמי היינו לפרש והא דלמרנין צהגזול קמא (צ"ק דף יז: ושס) גצי מעות מעשר שני מעות של צצל והם צצצל למאי חזו ומשני דוצין ציה צהמה ומסיק לה התם היינו כרצי מאיר דשרי אפילו לכתחילה אי נמי אפילו כרצנן והתם דלא אפשר צענין אחר ולפי מה שפי' דר' מאיר שרי אפי' לכתחילה לא יתכן מה שפירש צקונטרס פרק הזהב (צ"מ דף נה:) : דגצי דמאי מחללין אותו כסף על נחשת נחשת על הפירות ויחזור ויפדה את הפירות דדוקא כך צריך לעשות ולא מעלס ליירושלים והכא אשכחן דשרי ר"מ דמאי לחלל על הפירות לכתחילה וצלצד שיעלו ויאכלו צמקוס דהכי עדיף משיחזור ויפדה את הפירות:

פירות הָלָלוּ נתונים לך במתנה. צהדיא קתני צירושלמי

דשציעית צסוף פרק שמיני והחנווני אומר לו הרי סלע נתן לך צמתנה וצענין אחר לא סגי ודייק דדרך חילול אינו מדלא חילל החנווני לכתחילה סלע של צעל הצית על פירותיו שלא כדרך מקח וממכר:

ושידא יום הנף כולו אסור. הרצה תקנות תיקן רצן יוחנן צן זכאי אלא הך תרתי תיקן יחד להכי תני הכא יוס הנף אצב גררר ותימה דצמנחות פרק רצי ישמעאל (דף סח). לא תני הך דלולצ אצב ההוא דיוס הנף וצפרק צתרא דר"ה (דף ז). תניא הך תרתי ועוד תקנות טובא דתקון: **דאשתקד דלא הוה בית המקדש האיר המזרח הוה מתיר**. ואפילו לרצי יהושע דלמר שמעמי שמקריצין אף על פי שאין צית צפ"ק דמגילה (דף י.) הני מילי כשיש מוצח צנוי אצל צלא מוצח לא כדמוכח צוצמים פרק קדשי קדשים (דף ס. ושס) דמוצח שנפגס כל הקדשים שנשחטו שס פסולים ואין אוכלים צגינז שירי מנחה ולא קדשי קדשים ואפילו קדשים קלים:

אי נמי סמוך לשקיעת החמה דחמיסר. שלא יוכלו להתעסק צעומר צתחילת לילה ולא יספיקו להקריצ קודם חצות למחר וי"מ דמיירי צערצ יי"ט סמוך לשקיעת החמה ולא יכול לצקר^(א) צי"ט מהיכן יקצרו את העומר והיכן^(ב) מגלות וקופות ושלש עשרה נפה וכלי שרת דצרים הצריכין לעומר כדתנן צמנחות פ' ר' ישמעאל (דף טו.) דאי סמוך

לשקיעת החמה דחמיסר קלמר שהוא יי"ט הא אין צנין צית המקדש דוחה יי"ט כדליתא פרק שני דצצעות (דף טו:) : ולאו פירכא היא דתיקשי לן הא דקלמרנין לא צריכא דליצני צלילא הא נמי למרינן התם דאין צנין צהמ"ק צלילה שנלמר וציום הקים את המשכן ציום מקימין אותו וצלילה אין מקימין אותו אלא על כרחיך צריך לחלק כמו שפירש צקונטרס דהני מילי צנין הצנוי צידי אדם אצל מקדש העמיד צנוי ומשוכלל יגלה ויצא מן השמים שנא' מקדש ה' כונונ ידיך: ולקחתם

דאיר המזרח. ושפיר קאכלי דהואיל דהאיר המזרח ואין מקדש צנוי אשתרי ליה צחדש: אלא **דאיבני בחמיסר**. או קודם לכן דכי מטא שיתסר לא התיר האיר המזרח שהרי המקדש צנוי הלכך אכלי איסורא וגזר ריב"ז השתא משום ההוא יומא: מחצות היום וַיִּהְיוּ נִשְׁתָּרִי. השתא דאי נמי אכלי ההוא יומא מחצות היום ולהלן כסירכא דמעיקרא נכלי וליכא איסורא דודאי קרב העומר: דתנן. צמסכת מנחות (עז): הרחוקים. מירושלים לא היו רואין ולא היו שומעין שעת הקרצת העומר: מותרין. צחדש: מחצות היום וַיִּהְיוּ. לפי שיודעים שאין צ"ד מתעגלים צו מלהקריצו קודם חצות: לא צריכא **דאיבני בלייא**. כלומר לשמא יבנה צלילא חייש ולא יהו פנייים לקצור העומר עד סמוך ליום ויש טורה הרצה צעומר שהיו מייצגין אותו צאצוס^(א) של קלאים וצוצרין אותו שיוצו מימיו וטוחנין אותו צרחים של גרוסות ומניפין אותו צי"ג נפה^(ב) צגסה צדקה כדלמרנין התם^(ג) וזה שלא יוכלו להתעסק צו מתחילת לילה לא יספיקו להקריצו למחר קודם חצות: אי נמי. דליצני צחמיסר סמוך לשקיעת החמה והיא היא. ואי קשיא דצלילה אינו נצנה דקי"ל צצצעות (דף טו:) דאין צנין צ"ה דוחה יי"ט ה"מ צנין הצנוי צידי אדם אצל מקדש העמיד שאלו מצפין צנוי ומשוכלל הוא יגלה ויצא משמים שנלמר (שמות טו) מקדש ה' כונונ ידיך^(ד): בשיטת ר' יהודה. אותה שיטה שהיה ר' יהודה שהיה מתלמידי תלמידיו דורש אחריו דרש גס הוא צימיו:

עד

עין משפט

גזר מצוה

קד א מיי פ"ו מהלכות שמיטה הלכה ח:
קב ב מיי פ"ו מהלכות לולב הלכה יג סמג עשן מד:
קג ג מיי שם הל' טו:
קד ד מיי פ"י מהלכות מאכלות אסורות הלכה צ סמג לאוין קמצ טוש"ע
א"ח סי' תפט סעיף י טוש"ע י"ד סי' רנב סעיף ה:
קה ה ו מיי שם:

רבינו חננאל

ואסיקנא דמחלוקת ר' יוחנן ור' אלעזר בדמי פירות שביעית שהן פרי שני ושמעין לה מהא דתניא מי שיש לו סלע של שביעית פי' סלע שלקחה בדמי פירות שביעית וביקש ליקח בה חלוק כיצד עושה הולך אצל חנוני הרגיל אצלו ואומר לו תן לי בסלע זו פירות ונתן לו וחוזר ואומר לו הרי פירות הללו שקניתי ממך נתתיך לך במתנה והחנוני אומר הרי סלע זו נתונה לך במתנה והלך אומר הרי פירות הללו מחוללין על פירות שיש לי בביתי ולוקח בסלע זו מה שירצה הנח הסלע של שביעית כמו פרי שני וקתני דרך מקח אין דרך חילול לא כמאן כר' אלעזר אלא אם תאמר מחלוקת בפרי ראשון אבל בפרי שני דברי הכל אפי' דדרך חלול הוא לא כר' יוחנן ולא כר' אלעזר אלא ש"מ מחלוקת בפרי שני. ואי קשיא לך הא דתניא אחד שביעית ואחד מעשר שני מתחליין מאי שביעית דמי שביעית הן מרקחני מעשר שני בהרה וכי מעשר שני מתחלל בבהמה והלא אינו מתחלל אלא בכסף שיש עליו צורה אלא בדמי מעשר שני [הכא] נמי בדמי שביעית:

פיסקא משחרב בית המקדש התקין ריב"ז שידא לולב ניטל כל שבעה במדינה זכר למקדש. שנאמר דורש אין לה מכלל דבעיא דדישה ושידא יום הנף כולו אסור לאכול החדש כבר פירשנוה במסכת ר"ה חלוקות ר' יהודה על ריב"ז במסכת מנחות. ואסיקנא לריב"ז אסור לאכול החדש בי"ז בניסן היום כולו והאידנא לא אכלינן אלא באורחא דשיבסר נגהי תמניסר ומאי התקין דקתני במתני' דרש המקרא והתקין:

^[1] לולב הגזול

^[2] לולב הגזול

עין משפט‏
נר מצוה‏

קט א מיי פ"ב מהלי שגגות הלכה י:

קי ב מיי פ"ח מהלכות לולב הלכה י סמג עשין מד טוש"ע א"ח סי' תרנח סעיף א:

קיא ג ד מיי שם טוש"ע שם סעיף ד:

קוב ה מיי פ"ה מהלי חפלה הלכה ה סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' לו סעיף א:

קוב ו מיי פ"ד מהלי חפלין הלכה ז סמג עשין כב טוש"ע א"ח סי' מג סעיף א:

קיד ז מיי שם ה' טו סמג שם טוש"ע א"ח סי' מד:

קפו ח מיי פ"ה מהלי חפלה הלכה ה סמג שם טוש"ע א"ח סי' לו סעיף א:

קפו ט מיי שם פ"ו מהלי לולב ה' כד סמג שם ועשין מד טוש"ע שם וסי' תרנב סעיף א צה"ה:

סמג עין משפט

סמג עין משפט

מתני' בי"ט הראשון בו'. זו ששנינו שאין אדם יוצא בי"ט הראשון בלולבו של חבירו אמר' מנ"ל דת"ר ולקחתם לכם משלכם להוציא את הגזול והשאול אא"כ נתנו לו במתנה כאשר נתן ר"ג לר' יהושע בר' ואסיק' כי הא דאמר רבא הילך אתרוג זה במתנה על מנת שתחזירוהו לי החזירו יצא לא החזירו לא יצא: ירושלמי רב יעקב בר נחמן הוה יהיב אתרוגא לבריה הוה אמר ליה לכשתזכה בו ובמצותיו תחזירוהו לי וכן הלכה. אמר מר בר אמינ[מר] אבא הוה מצלי ולולבו בידו ומתובנין עלה מהא לא יאחוז אדם תפלין בידו וס"ת בזרועו ויתפיל כו' ואמר שמואל סבין וקערה ככר ותינוק כיוצא בהן כלומר אסור לו להתפיל ואלו בידו ושנינן הללו לאו מצוה אבל לולב כיון דמצוה הוא לא טריד ביה ושרי. תניא א"ר אלעזר בר' צדוק כך היה מנהג בני ירושלים נכנס לבית הכנסת ולולבו בידו קורא שמע ומתפיל ולולבו בידו קורא בתורה או נושא את כפיו מניחו על הקרקע: פיסקא ר' יוסי אומר י"ט הראשון של חג שחל להיות בשבת שבת והוציא הלולב ברה"ר פטור מפני

סמג עין משפט

תורה אור השלם
א) וְלָחֶם וְקָלִי וּבְרִמְלִי לֹא תֹאכְלוּ עַד עֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה עַד הָבִיאֲכֶם אֶת קֶרְבְּנְךָ אֱלֹהֵיכֶם חֶקֶת עֹלָם לְהַדְחִיכֶם בְּכָל מִשְׁבְּחֵיכֶם: [ויקרא כג, יד]

ב) וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר פַּתַּת תְּמָרִים וַעֲנַף עֵץ עֵבֶת וְעַרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּםם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים: [ויקרא כג, מ]

מא:

לולב הגזול

ולקחתם

לשון יחיד^(?) וגבי סוכה לא נרץ קרא דהא כתיב **אלא** א"כ נתן לו במתנה. וצאתהוג השותפין נמי לא

נפיק כדמוכח בשילהי יש נוחלין (ג"צ דף קלו: ושם) גבי אחין שקנו אתרוג צתפיסת הצית ולא חשיב שלו כיון דאין מיוחד שלו אלא כשאלו הוי ואינו יונא צו ומה שנהגו הקהל לקנות אתרוג בשותפות מלמדין אותן שיהו כולם נותן כל אחד ואחד חלקו לחזירו על מנת להחזיר ויש לסמוך דכיון דקנאוהו על מנת לנאח צו ואע"ג שלא פירשו סתמא דמלתא כאלו פרשו דמי כיון דצענין אחר אין יכולין לנאח צו:

הילך אתרוג זה במתנה על מנת שתחזירוהו לי. שזם מקום

אין מדקדק הש"ס צלשונו להקדים תנאי למעשה ותנאי כפול והן קודם ללאו אע"ג דצהכי מיירי אלא שמקצר לשונו לפי שלא על חידוש זה צא להשמיענו ולא דמי לתנאי ומעשה דצצר אחד דהיינו כששניהם סותרים זה את זה כי ההיא דעל מנת שתחזירי לי את הנייר צפרק מי שאתחו (גיטין דף עה. ושם) וא"ת כיון דאמר ע"מ שתחזירוהו לי א"כ אם הקדישו אינו מוקדש כדמוכח צסוף יש נוחלין (ג"צ דף קלו:) גבי שור זה נתון לך צמתנה ע"מ שתחזירוהו לי דכיון דקאמר לי מידי דחוי לי קאמר וא"כ היאך ינא והא אן תנן צנדרים פרק השותפין (דף מה.) גבי מתנה דצית חורון דכל מתנה שאינה שאם הקדישה לא תהא מוקדשת^[?] לא שמיא מתנה וי"ל דה"נ הוי צידו להקדיש להיות קדוש כל זמן שהוא צידו עד שיחזיר ועוד דהתם נמי לא צהקדש תלוי טעם המתנה כדמוכח צנדרים ירושלמי^(?) דאמר עלה רצי ירמיה^[א] רצי יהודה צעי מעתה מתנה אין אדם נותן מתנה לחזירו ע"מ שלא יקדשנה לשמים ומשני מתני' כל מתנה שהיא כמתנת צית חורון שהיתה צערמה שאם הקדישה אינה מוקדשת אינה מתנה כלומר שלא נתנה לו שיהנה המקצב שזם הנאה שצעולם אלא שיהא מותר לאציו של נותן זה ודאי הערמה צעלמא ולא שמיא מתנה שהרי לא זכה צה לענין עצמו לשום דצר וא"כ מה הקנה לו אצל הכא דמוכח ליה שיהנה צו שמיא מתנה ולא הזכיר שם הקדש אלא משום שעל הקדש היה מעשה ולשון כל מתנה שאינה וכו' מוכיח כן דמשמע שאינה מתנה לשום דצר גס סעודתו היתה מוכחת עליו שלא היה דעתו ליתן כלל לענין שזם דצר רק שינא אציו ויאכל כמו שמפרש שם צגמרא או משום דויתור אסור צמודר הנאה אצל צעלמא מתנה היא אע"פ שאין יכול להקדישה כדתנן פרק צתרא דנדרים (דף פח.) שנותן לצחו מה שנושאת ונותנת לפיה וצפ"ק דקדושין (דף כג. ושם) שנותן לעצד ע"מ שינא צו לחירות^(?): **ואם** לא יצא.

ומה שלא החזירו רצי יהושע לרצן גמליאל אלא נתנו לרצי אלעזר כן עזריה ורצי אלעזר כן עזריה לרצי עקינא דעתו של רצן גמליאל היה שינאו כולם ואח"כ יחזירוהו: **ואמר** שמואל^א סבין וקערה וכבר ומעות הרי אלו כיוצא בהן. אלטריך ליה לשמואל למימר דלא תימא דווקא תפלין וס"ת דאיכא צוין כתיב הקודש צנפילתו טריד צהו טפי ואין דעתו ממייצצת צתפלמו:

פרק שלישי

סוכה

עד עצם עד (ב) **עצמו של יום**. כל היום קרוי עצם היום: וקסבר עד ועד בבבב^א. ולא דריש עד ולא עד צכלל להחמירו צהאיר מזרח כי ליכא עומר והכי מתוקמא קראי אין עומר עד עצם ועד צכלל יש עומר עד הציאכס: והא מייפלג פליג. רצי יהודה עליה שמיניו שמתה רצי יהודה צדורו על תקנת ריצי"ז למה תלה הדצר צעצמו דמשמע לעשות סייג צא והלא מן התורה הוא אסור: דריש. המקרא עד ועד צכלל: והתקין. לפי שהיו רגילים לאכול חדש מתנות ולהלן כשהיה הצית קיים עד עכשיו הולךך לתקן: **מתני'** י"ט הראשון בו'. דאמרין לקמן (דף מג.) דדומה מצות לולב שצט צי"ט הראשון לצדו: מויליבין את לוילביוהן. מערצ שצט: שהוציאו ברשות. צרשות מלוה שהיה טרוד צמלוה ומחשצ ועסוק וממהר לעשותה ומתוך כך טעה ושכח שהוא שצט וקסבר רצי יוסי טעה דצצר מלוה ושגג דצצר כרת פטור מקרבן: **גמ'** מנא הני מילי. דאין אדם יונא צלולצו של חזירו: לבם משלבם. משמע: לבמה לי למימר החזירו. מה אנו למדין מחזרה זו דאלטריך תנא למיתנייה צמתני': הא קמ"ל. דר"ג ע"מ שיחזירוהו לו נתנו להם ואפ"ה הויא מתנה עד שינאו צו: החזירו לו יצא. דמתנה על מנת להחזיר מתנה היא והרי החזירו לו אצל אם לא החזירו אגלאי מלתא דמעיקרא גזול הוא צידו: ד"ג למה ליה למימר שלקחו צאלף וזו להודיעך כמה מצות חציצות עליהם: הוה מצלי ביה. כשהיה מתפלל היה לולב צידו מרוצ חיצתו עליו היה מתפלל צו: לא יאחוז אדם בו' ויתפבב^א. מפני שטרוד הוא צמתשצמו שלא יפלו מידו ויתצו ואין דעתו מיושצת עליו צתפלמו: לא יישן בהם לא שינת קבע ולא שינת עראי. שמא יפלו מידו והכי אוקימנא ליה צהישן (לעיל דף כו.) דהא דקתני לא קצע ולא עראי צדנקיט ליה צידיה: סבין. מתיירא שמא יפול ויתקע לו צרגלו: וקערה. מליאה: ומעות. שלא יתפזרו: וכבר. שאם יפול יהא נמאס: לאו מצוה נינהו. לאחזון והיין עליו למשא לפיכך טרוד צמשאס וכצד עליו משאס ושמיירחס: הבא. נטילתה ולקחתה מצוה היא ומתוך שחציצה מצוה עליו אין משאסה ושימורה כצד עליו ולא טריד: קורא בתורה. נריך להניח הלולב לפי שגולל ס"ת ופותחו: נבנם לבית המדרש. טריד צשמעתא ויפול מידיו: לא

הוא חזירו ורצי יוסי אומר ^(?) יום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת וישכח והוציא את הלולב לרשות הרבים פטור מפני שהוציאו ברשות: **|גמ'** מנח"מ דת"ר ^(?) ולקחתם שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד ^(?) לכם ימשלכם להוציא את השאול ואת הגזול מכאן אמרו חכמים ^(?) אין אדם יוצא ידי חובתו בי"ט הראשון של חג בלולבו של חבירו אלא אם כן נתנו לו במתנה ומעשה ברבן גמליאל ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא שהיו באין בספינה ולא היה לולב אלא לרבן גמליאל בלבד שלקחו באלף וזו נטלו רבן גמליאל ויצא בו ונתנו לרבי יהושע במתנה נטלו רבי יהושע ויצא בו ונתנו לרבי אלעזר בן עזריה במתנה נטלו רבי אלעזר בן עזריה ויצא בו ונתנו במתנה לרבי עקיבא נטלו ר"ע ויצא בו והחזירו לרבן גמליאל למה לי למימר החזירו מלתא אגב אורחיה קא משמע לן ימתנה על מנת להחזיר שמה מתנה כי הא ^(?) דאמר רבא יהא לך אתרוג זה על מנת שתחזירוהו לי נטלו ויצא בו החזירו יצא לא החזירו לא יצא למה לי למימר שלקחו באלף וזו להודיעך ^(?) כמה מצות חביבות עליהן א"ל מר בר אמימר לרב אשי אבא צלויי קא מצלי ביה מיתיבי ^(?) לא יאחוז אדם תפלין בידו וספר תורה בחיקו^א ויתפלל י ולא ישתין בהן מים ^(?) ולא יישן בהן לא שינת קבע ולא שינת עראי ואמר שמואל ^(?) סבין וקערה כבר ומעות הרי אלו כיוצא בהן החזירו כהו הכא מצוה נינהו ולא טריד בהו תניא ^(?) רבי אלעזר בר צדוק אומר יכך ^(?) היה מנהגן של אנשי ירושלים אדם יוצא מביתו ולולבו בידו הולך לבית הכנסת לוילבו בידו קורא קריאת שמע ומתפלל ולולבו בידו קורא בתורה ונושא את כפיו מניחו על גבי קרקע הולך לבקר חולים ולנחם אבלים לולבו בידו נכנס לבית המדרש משגר לוילבו ביד בנו וביד עברו וביד שלוחו מאי קמ"ל להודיעך כמה היו זריזין במצות: רבי יוסי אומר י"ט: אמר אביי

לא

לאו מצוה נינהו וטריד בהו הכא מצוה נינהו ולא טריד בהו תניא ^(?) רבי אלעזר בר צדוק אומר יכך ^(?) היה מנהגן של אנשי ירושלים אדם יוצא מביתו ולולבו בידו הולך לבית הכנסת לוילבו בידו קורא קריאת שמע ומתפלל ולולבו בידו קורא בתורה ונושא את כפיו מניחו על גבי קרקע הולך לבקר חולים ולנחם אבלים לולבו בידו נכנס לבית המדרש משגר לוילבו ביד בנו וביד עברו וביד שלוחו מאי קמ"ל להודיעך כמה היו זריזין במצות: רבי יוסי אומר י"ט: אמר אביי

לא

סמג עין משפט

מסורת הש"ס‏
עם הוספות‏

א) [צרכות דף כו: וש"נ],
ב) ר"ה ל. מנחות סח.,
ג) [לקמן מג.],
ד) פסחים דף עב.,
ה) [לקמן מג.], ו) [לעיל כו: וש"נ], ז) [מוסף פ"צ], ח) [צ"ב קלו: קדושין יו:], ט) צרכות כג.: י) [שם: לעיל כו.], כ) [מוספת' פרק ז], ל) עיין תוס' לעיל לט. סוד"ה עובר, מ) עיין מנחות סה.:, נ) סוף פ"ה, ס) [וע"ע תוס' קדושין ו: ד"ה לא ודף מט: ד"ה דברים ותוס' צ"ב קלו: ד"ה לא ותוס' גיטין עה. ד"ה לאפקיין וד"ה אלא אמר ותוס' שם עה: ד"ה דמלאין].

סמג עין משפט

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה עד עצם עד עיצומו של יום:

סמג עין משפט

גליון הש"ס

גמ' כמה מצות חביבות. עיין צצ"ק דף ט ע"צ תוס' ד"ה אלימא:

סמג עין משפט

ליקוטי רש"י

אמר רבי יהודה. גרסינן ולא גרסינן אמר לו ר' יהודה שהרי לא ראהו מימיו וכו' [ר"ה שם:]. למנא דמתני' וכי רבן יוסן התקין [מנחות שם.]. והלא מן התורה אסור. שנאמר עד עצם וצומן שאין צית המקש קיים משמעי קרא [מנחות סח.]. מדרבנן קאמר. כלומר הוא צא לגזור עליו משום שהוא טעם דלעיל דשמא יננה [ר"ה שם.]. חזירו יצא. אילנאי מילתא למפרע דהויא מתנה מעיקרא שהרי קיים עמה תנאי שהמתנה הימה תלויה בתנאי ומתקיים [רשב"ם ב"ב קלו:]. הרי אלו כיוצא בהן. לענין חפלה שדואג עליהן שלא תפול הסכין ומזיקתו והקערה תשפך והעמות יאבדו והככר יעקף [ברכות כג:].

סמג עין משפט

הגהות וצינונים

א) [צ"ל דתנן] (גליון):
ב) תיבת "לו" נמחק, וכן מחקו רש"י בר"ה (יעב"ץ, חשק שלמה, עי"ש) וכן ליתא בדפו"ר:
ג) בכתי" הגירסא בזרועו וכ"ה בברכות:
ד) **שאם** הקדישה [מקדשת] (מקודשת) [מקודשת] כ"ה גי' מהר"ם (גליון) עיי"ש ובהגהות:
ה) צ"ל דאמר עלה רבי ירמיה בעי מעתה אין אדם וכו' (דפו"ר רש"ש):